

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

”ØREMERKEDE TILSKUDD – RE KOMMUNE”

2010

UTARBEIDET AV

 Vestfold
Kommunerevisjon

www.vestfoldkommunerevisjon.no

INNHALDSFORTEGNELSE:

0. SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	4
1.2 AVGRENSING AV PROSJEKTET	4
1.3 HØRING	5
2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER	5
2.1 FORMÅL	5
2.2 PROBLEMSTILLINGER	5
3. REVISJONSKRITERIER	5
4. METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET	6
5. FAKTADEL	6
5.1 GENERELT OM ØREMERKEDE TILSKUDD	6
5.1.1 <i>Øremerkede statlige tilskudd</i>	6
5.1.2 <i>Øremerkede tilskudd via Fylkesmannen i Vestfold</i>	7
5.2 PROBLEMSTILLING 1:	8
HAR RE KOMMUNE RUTINER SOM FANGER OPP RELEVANTE TILBUD OM ØREMERKEDE STATLIGE TILSKUDD?	8
5.2.1 <i>Rutiner</i>	8
5.2.2 <i>Revisors gjennomgang</i>	9
5.2.3 <i>Sammenligning med Horten</i>	12
5.2.4 <i>Revisors totalkonklusjon problemstilling 1:</i>	12
5.3 PROBLEMSTILLING 2:	13
HAR RE KOMMUNE TILFREDSSTILLENDENDE RUTINER SOM SIKRER RIKTIG BEHANDLING AV REFUSJONSKRAV KNYTTET TIL ØREMERKEDE STATLIGE TILSKUDD?	13
5.3.1 <i>Revisors gjennomgang</i>	14
5.3.2 <i>Revisors kontroll mot regnskapet</i>	16
5.3.3 <i>Fond</i>	18
5.3.4 <i>Revisors totalkonklusjon problemstilling 2:</i>	19
6. REVISORS ANBEFALINGER	21
7. RÅDMANNENS UTTALELSE	22

Vedlegg 1 - Oversikt tilskudd Re kommune

Vedlegg 2 - Sammenligning tilskudd 2009 og 2010 for Re kommune og Horten kommune

Vedlegg 3 - Statlige overføringer til kommunesektoren 2009 og 2010

0. SAMMENDRAG

Vestfold Kommunerevisjon har i denne rapporten undersøkt om Re kommune har tilfredsstillende rutiner som fanger opp relevante tilbud om øremerkede statlige tilskudd og som sikrer riktig behandling av refusjonskrav knyttet til øremerkede statlige tilskudd.

Formålet med prosjektet har vært å bekrefte at Re kommune fanger opp og utnytter de muligheter kommunen har for å motta øremerkede tilskudd samt sikrer riktig behandling av disse tilskuddene i regnskapet.

For å kunne svare på problemstillingene har revisor innhentet informasjon fra fylkesmannen, gjennomført intervjuer med kommunalsjefer og økonomisjef, sendt ut spørreundersøkelse til virksomhetsledere og utført revisjonshandlinger i regnskapet.

Revisors hovedinntrykk etter gjennomgangen er at Re kommune fanger opp og søker på mange av de tilskuddene som er aktuelle, men det framkom også enkelte tilskudd som kommunen ikke har søkt på. Det finnes flere former for øremerkede tilskudd, og kommunen har ingen skriftelige rutiner på området.

Kontrollen er avgrenset til de tilskudd som er medtatt på *Vedlegg 3* til statsbudsjettet, *Statlige overføringer til kommunesektoren i 2009 og 2010*. Med utgangspunkt i dette vedlegget har vi satt opp en oversikt som viser hvilke beløp Re kommune har inntektsført for det enkelte tilskudd. Oversikten følger som vedlegg 1 til rapporten.

Hovedmålsettingen i prosjektet har vært å få svar på følgende problemstillinger:

Har Re kommune tilfredsstillende rutiner som fanger opp relevante tilbud om øremerkede statlige tilskudd?

Re kommune har ikke skriftlige rutiner vedrørende søknad om øremerkede tilskudd, men gjennomgangen viser at de har fanget opp de fleste tilskuddsordningene som er aktuelle. Tilskuddsområdet er meget uoversiktlig og det er tidkrevende å lete etter informasjon. For enkelte av tilskuddsordningene er heller ikke retningslinjer lagt ut på nettet.

Revisjonen vurderer at det bør utarbeides en skriftlig rutine på et overordnet nivå hvor ansvarsfordelingen mellom virksomhetene og regnskapsavdelingen er tydeliggjort. Rutinen bør beskrive de ulike faser fra søknad, tilsagnsbrev, kontering av tilsagnsbrev, føring av prosjekt, rapportering og eventuell fondsavsetning og bruk av fond.

Tilskudd som kommunen, etter revisors vurdering, kan være søknadsberettiget til er følgende:

- Rusmiddelforebygging
- Statlig forvaltning av barnevernet
- Helsetjeneste i kommunene - fastlønnsordning fysioterapeuter
- Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Vi har ingen mulighet til å tallfeste noen beløp på eventuelle inntekter Re kommune kan ha gått glipp av ved ikke å søke på ovennevnte tilskudd, bortsett fra *Fastlønnsordningen til fysioterapeuter* for annen halvdel av 2009 og første halvdel av 2010. Det er sannsynlig at

refusjonskravet for hele 2010 hadde blitt utelatt og da er den manglende inntekten på til sammen kr 481 500,- for tre halvår.

Har Re kommune tilfredsstillende rutiner som sikrer riktig behandling av refusjonskrav knyttet til øremerkede statlige tilskudd?

Rutinen vedrørende riktig behandling av refusjonskrav, er regulert i Økonomireglementet til Re kommune. De fleste som jobber med tilskudd/refusjonskrav er kjent med at regnskapsavdelingen skal ha kopi av refusjonskrav og tilsagnsbrev. Når regnskapsavdelingen ikke mottar sin kopi, blir bilagene ført kun etter bankbilaget som ofte er svært sparsommelige med opplysninger. Dårlig bilagsdokumentasjon gjør det vanskelig å stadfeste om bilaget føres riktig i regnskapet og om anordningsprinsippet følges. Også fondsavsetninger kunne vært bedre dokumentert. Tilsagnsbrev bør vedlegges som dokumentasjon på avsatte midler.

Revisjonen er av den oppfatning at dersom rutiner etterleves, er det mindre risiko for at enkelttransaksjoner skal gå tapt i regnskapet. Dette på grunn av periodiseringsfeil knyttet opp mot når en inntekt anses som opptjent, eller i motsatt fall at kravet rett og slett bortfaller på grunn av oversittelse av frister. En annen grunn kan være at man har glemt å søke om refusjon, eller at det er konteringsfeil mot ansvar/budsjett. Administrative rutiner, skrevne så vel som uskrevne, som i tillegg er basert på risikovurderinger knyttet opp mot aktiviteten/transaksjonen, er nødvendig for å sikre et fullstendig regnskap. Manglende etterlevelse av rutiner kan medføre risiko for feil i regnskapet og tap av inntekter.

1. INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Generelt

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave i kommuner og fylkeskommuner, jf. Kommuneloven med forskrifter. Kontrollutvalget har ansvar for at det årlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon og at det utarbeides plan for forvaltningsrevisjon basert på en overordnet analyse.

Bestilling

Forvaltningsrevisjonsprosjektet ”Øremerkede tilskudd - Re kommune” ble bestilt av kontrollutvalget i Re kommune i møte den 20. april 2010.

1.2 AVGRENSING AV PROSJEKTET

Prosjektet er avgrenset til å kontrollere om Re kommune har rutiner som fanger opp relevante tilbud om øremerkede tilskudd. Videre er prosjektet avgrenset til å kontrollere Re kommunes sikring, bokføring m.v. av øremerkede statlige tilskudd og refusjonskrav knyttet til disse, for årene 2009 og 2010.

1.3 HØRING

Rapporten har vært oversendt rådmannen til høring. Rådmannens uttalelse av 06. oktober 2010 er innarbeidet i teksten under punkt 7.

2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

2.1 FORMÅL

Formålet med prosjektet er å bidra til at Re kommune fanger opp og utnytter de muligheter kommunen har for å motta øremerkede tilskudd samt sikrer riktig behandling av refusjonskrav knyttet til disse tilskuddene.

2.2 PROBLEMSTILLINGER

Med bakgrunn i kontrollutvalgets vedtak har revisor utledet følgende problemstillinger:

- **Har Re kommune rutiner som fanger opp relevante tilbud om øremerkede statlige tilskudd?**
- **Har Re kommune tilfredsstillende rutiner som sikrer riktig behandling av refusjonskrav knyttet til øremerkede statlige tilskudd?**

3. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse for de krav og forventninger revisor bruker for å vurdere funn som undersøkelsen har avdekket. Dvs. revisjonskriterier er de krav revisor reviderer opp mot.

Nedenfor følger en oversikt over revisjonskriterier som er brukt i dette prosjektet:

- **Kommuneloven av 25.09.1992, § 23. nr. 2;**
”..... Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.”
- **Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner av 15.12.2000**
- **Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 15.12.2000**
- **Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner av 15.12.2000**
- **Standard for God Kommunal Regnskapsskikk GKRS**
- **Sentrale føringer**
  - statsbudsjettet 2009 og 2010
  - ulike rundskriv/brev fra fylkesmannen og departementene
- **Økonomireglement Re kommune, vedtatt av kommunestyret i sak 17/06**

4. METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

Revisjonen har blant annet gjennomført:

- Oppstartsmøte med rådmann/stab
- Oppstartsmøte med representant fra Fylkesmannen i Vestfold
- Intervju med kommunalsjefer og økonomisjef.
- Spørreundersøkelse til enhetsledere
- Rutinegjennomgang
- Innhenting av informasjon om tilskuddsordningene
- Regnskapsgjennomgang
- Bilagskontroll
- Sluttmøte med rådmann

Vestfold Kommunerevisjon vil takke alle som har bidratt konstruktivt med informasjon til vår rapport.

5. FAKTADEL

I dette kapittelet vil vi først si litt om øremerkede statlige tilskudd generelt. Videre tar vi for oss prosjektets problemstillinger, besvarer disse med innhentet fakta fra Fylkesmannen i Vestfold og de ulike fagområdene i Re kommune. Fakta vurderes opp mot revisjonskriteriene.

5.1 Generelt om øremerkede tilskudd

Staten påvirker kommunesektorens prioriteringer både gjennom det generelle rammetilskuddet og gjennom øremerkede tilskudd. Øremerkede tilskudd er tilskudd som er rettet spesielt inn mot visse områder. Bakgrunnen for å overføre penger på denne måten er at staten ønsker å påvirke aktivitetene innenfor spesielle områder.

5.1.1 Øremerkede statlige tilskudd

Øremerkede statlige tilskuddene er en mangeartet gruppe, med ulike rutiner. Enkelte tilskudd kommer automatisk uten søknad, andre tilskudd er prosjektmidler som det må søkes på, eller kommunen sender refusjonskrav for sine utgifter etter nærmere retningslinjer.

Vi har tatt utgangspunkt i *Vedlegg 3* til statsbudsjettet *Statlige overføringer til kommunesektoren i 2009 og 2010*, tabell 3.1 som har undertekst *Øremerkede tilskudd*. Vedlegget ligger som vedlegg 3 til denne rapporten og henviser til aktuelt kapittel og post i statsbudsjettet.

Øremerkede tilskudd kan defineres på ulike måter. Mange tenker nok på øremerkede tilskudd som midler til spesielle tiltak eller prosjekt hvor det sendes inn rapportering på hvordan midlene er benyttet. Vi har i vår rapport lagt en videre definisjon til grunn, i det vi har avgrenset tilskuddene til å gjelde de tilskuddordninger som er medtatt i statsbudsjettets *Vedlegg 3*, som heter øremerkede tilskudd til kommunesektoren. Alle tilskudd som framkommer av vedlegget er ikke øremerkede i kommunen. Og frie inntekter fremkommer av

vedlegget, eksempelvis rammetilskudd, mva-kompensasjon og integreringstilskudd for flyktninger.

Vedlegg 3 til statsbudsjettet gir ikke en fullstendig oversikt over øremerkede tilskudd fra staten, Re kommune har mottatt tilskudd som henviser til andre kapitler og poster i statsbudsjettet. Re kommune har også mottatt tilskudd som ikke henviser til kapittel og post i statsbudsjettet.

Driftstilskudd til barnehager utgjør kr 31 mill, men blir en del av rammetilskuddet fra 2011 og revisor har vurdert at det ikke er hensiktsmessig å kontrollere disse rutinene nærmere. Flere av de øvrige tilskuddene er omfattet av kontroll og revisjonsuttalelse fra Vestfold Kommunerevisjon, og det har ikke hensiktsmessig å velge ut disse.

5.1.2 Øremerkede tilskudd via Fylkesmannen i Vestfold

Flere av tilskuddene fra staten videreformidles av Fylkesmannen i Vestfold. Revisor har hatt møte med representant fra Fylkesmannen i Vestfold, for å få informasjon om hvilke tilskudd som formidles via fylkesmannen og hvordan disse håndteres. Hos fylkesmannen er det heller ikke en spesielt entydig eller enhetlig behandling av tilskuddene. Hvert enkelt tilskudd blir kommunisert for seg. Noen av tilskuddene som videreformidles av fylkesmannen er ren ekspedisjon, mens det for andre tilskudd gjennomføres saksbehandling og vurdering av tiltak. Fylkesmannen sender brev til kommunene, og det er opp til kommunene å følge opp.

Fylkesmannen forholder seg til rundskriv fra departementene, som gir retningslinjer for hva som skal gjøres. Dersom tilskuddene er basert på skjønn har fylkesmannen en intern rutine som involverer mer enn en saksbehandler. Noen av tilskuddene er etter bestemte kriterier og andre tilskudd er etter skjønn.

Fylkesmannens organisasjon er oversiktlig, og det pures dersom kommunen ikke søker på aktuelle tilskudd innen fristen.

De største midlene fylkesmannen fordeler per i dag er driftstilskudd og skjønnsmidler til barnehager. Driftstilskuddet vil bli innlemmet i rammetilskuddet fra 2011. Noen av de andre tilskuddene som går via fylkesmannens kontroll, er tildeling av kvoter til bygging av sykehjem/omsorgsboliger vedrørende investeringstilskudd fra Husbanken, tilskudd vedrørende funksjonshemmede barn i barnehager, tilskudd vedr Kvalifiseringsprogrammet og kompetanse for bemanning innen helse og sosial.

Gjennom behandlingen av kommuneproposisjonen gir Stortinget Kommunal- og regionaldepartementet fullmakt til å fordele skjønnsstilskuddet til kommunesektoren for kommende år. Innenfor de fylkesvise skjønnsrammene er det fylkesmannen som foreslår fordelingen på den enkelte kommune. Denne fordelingen tas inn i forslaget til statsbudsjett. Skjønnsmidlene er en del av rammetilskuddet. Etter forslag fra fylkesmannen reserveres en del av skjønnsmidlene til utviklings- og fornyingsprosjekter i kommunene. For 2010 er 5 mill. kr, av en samlet skjønnsramme på 41,3 mill kr for Vestfold reservert til slike prosjekter. Kommunene søker om disse midlene (5 mill. kr) i tilknytning til gjennomføring av konkrete prosjekter. Fylkesmannen fordeler midlene etter de mottatte søknadene. For kommunene er fornyingsmidlene bundne midler til det omsøkte tiltak eller prosjekt og krav til kommunens rapportering gis i tilsagnsbrevne.

5.2 Problemstilling 1:

Har Re kommune rutiner som fanger opp relevante tilbud om øremerkede statlige tilskudd?

For å få svar på denne problemstillingen har revisor hatt intervju med økonomisjefen og kommunalsjefene i Re kommune, hvor tilskudd fra *Vedlegg 3* har vært et sentralt tema og rutiner knyttet til disse. I tillegg ble det sendt spørsmål om samme tema til alle virksomhetslederne i Re kommune på mail.

Det ble foretatt en kontroll av inntektsførte tilskudd for 2009 og til og med august 2010, ved gjennomgang av bilag og underliggende dokumentasjon. Tilskuddene ble forsøkt koblet til kapitel og poster i statsbudsjettets *Vedlegg 3; Statlige overføringer til kommunesektoren i 2009 og 2010*. Beløpene Re kommune har mottatt framkommer i vedlegg 1 til rapporten, linjene som er vurdert som ikke aktuelle for Re kommune er markert med IA og linjene som er åpne gjelder poster hvor Re kommune ikke har mottatt tilskudd.

Videre har revisor tatt utgangspunkt i *Vedlegg 3* til statsbudsjettet, jfr. rapportens vedlegg 3, og utarbeidet en oversikt som viser hvilke inntekter fra kommuneregnskapet som kan henføres til det enkelte kapitel og post i statsbudsjettet. Denne oversikten fremkommer som vedlegg 1 til rapporten.

5.2.1 Rutiner

Den enkelte virksomhet i Re kommune har ikke skriftlige rutiner for søknad om tilskudd spesielt. Når tilbud om tilskudd mottas av kommunen blir disse registrert i WebSak av post/arkiv på servicetorget, og blir omfattet av kommunens saksbehandlingsrutine. Dersom det ved journalføring registreres at dokumentet skal besvares av saksbehandler, blir det produsert restanseliste automatisk i WebSak som vises i arbeidsbordet til den enkelte saksbehandler, den skal følges opp daglig av saksbehandler og månedlig av leder.

Relevante tilbud om øremerkede tilskudd fanges opp av økonomisjefen i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen, virksomhetene blir varslet og det blir laget et notat til formannskapet. Fylkesmannen i Vestfold varsler ofte om mulige tilskudd ved brev eller mail til Re kommune. Den enkelte virksomhetsleder er budsjettansvarlig. Det er virksomhetsleder som vurderer om det skal søkes om tilskudd eller ikke. Vurderingen foretas ofte i samarbeid med rådmannens ledergruppe og den enkelte virksomhetsleder. Det blir ofte foretatt en konsekvensutredning og kapasitet blir også vurdert før søknad sendes. Budsjettansvarlig må vurdere hva som er hensiktsmessig, da tilskuddsordninger ofte er spleiselag som binder opp egne midler.

Svarprosenten fra virksomhetslederne var på 53 %. Svarene vi har mottatt viser at virksomhetsledere innhenter informasjon om tilskudd fra flere kilder. Brev og rundskriv fra departementene, skriv og møter hos fylkesmannen, egne søk på nettet, informasjon fra faggrupper, informasjon fra kommunalsjef/rådgivere/økonomisjef og egen kunnskap er kilder til informasjon om tilskudd.

Re kommune abonnerer på Tilskuddsportalen, som ligger på kommunens Intranett uten passord. Tilskuddsportalen er en årskalender hvor de forskjellige tilskuddmulighetene står med søknadsfrister. Det er varierende bruk av Tilskuddsportalen i Re kommune.

Revisors vurdering:

Re kommune har ikke nedtegnet skriftlige rutiner vedrørende søknad om øremerkede tilskudd. Revisor anbefaler at det etableres en skriftlig overordnet rutine for øremerkede tilskudd.

5.2.2 Revisors gjennomgang

På bakgrunn av *Vedlegg 3* har revisor utarbeidet en oversikt, for å avklare om Re kommune har fanget opp relevante tilbud om øremerkede tilskudd. Innholdet i det enkelte tilskudd er kartlagt ut i fra opplysninger som framkommer på regjeringens og departementenes nettsider. Ut fra beskrivelsene framkommer det at noen av tilskuddene ikke er aktuelle for Re kommune, disse tilskuddene er merket med *IA* og feltene er merket med grått og tilskuddene er ikke fulgt nærmere opp. Oversikten følger som vedlegg 1 bak i rapporten.

Revisor har gjennomgått de tilskuddene som er inntektsført i Re kommune i 2009 og 2010 på artene 700 og 810. På art 700 føres det flere mindre tilskudd fra Nav Trygd til bestemte personer, som gjelder tilretteleggingstilskudd m.v. – disse er ikke med i vedlegget da de ikke referer til noe bestemt kapittel i statsbudsjettet. Hvilke beløp Re kommune har mottatt fremkommer av oversikten. De linjene som står åpne, er tilskudd kommunen ikke har mottatt og som vi har beskrevet nærmere. Beløpene i 2010-kolonnen er pr. 31.08.2010 så langt regnskapet var ajourført i begynnelsen av september.

Flere tilskudd som Re kommune mottar, henviser til *kapittel og post* i statsbudsjettet. Disse tilskuddene er således enkle å plassere i oversikten. Det er mange av tilskuddene som ikke har henvisning til kapittel og post i statsbudsjettet og ofte ikke vedlagt tilsagnbrev. Disse tilskuddene er plassert etter skjønnsmessig vurdering og/eller konferanse med regnskapsavdelingen.

Et kapittel og post i statsbudsjettet kan omfatte flere ulike tilskuddordninger. Kontrollen vår vil ikke avdekke manglende tilskudd innen samme kapittel og post, dersom kommunen har mottatt ett tilskudd på den aktuelle posten i statsbudsjettet. Det kan variere hvor detaljerte opplysningene er om den enkelte post.

5.2.2.1 Tilskudd kommunen ikke har inntektsført

Vedlegg 1 viser at det er flere poster hvor vi ikke har registrert at Re kommune har mottatt tilskudd. Det kan være flere grunner til at Re kommune ikke har mottatt tilskudd på de åpne postene i den kontrollerte perioden (2009 og til om med august 2010). Nedenfor følger en beskrivelse av tilskuddene, som revisor ikke kan se at Re kommune har mottatt, og med en eventuell forklaring til hvorfor Re kommune ikke har søkt eller mottatt tilskudd.

Barnehager

Re kommune har ikke mottatt tilskudd til *midlertidige lokaler* for den kontrollerte perioden. Kommunen har mottatt tilskudd ved etablering tidligere år. Kommunen har vurdert at det ikke har vært aktuelt å søke ytterligere tilskudd.

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Tilskuddet er refusjon for kommunens *utgifter til plassering av forvaringsdømte*. Re kommune har ifølge kommunalsjefen ingen slike personer, og refusjon er således ikke aktuelt.

Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

Re kommune har ikke mottatt investeringstilskudd i kontrollperioden. Det forligger ikke søknadsberettigede prosjekter for kontrollperioden og tilskuddet er foreløpig ikke aktuelt.

Rusmiddelforebygging

Rusforebyggende tilskudd er et tilskudd til utarbeidelse av kommunale rusmiddelpolitiske handlingsplaner og rusforebyggingskoordinator. Helsedirektoratet har i samarbeid med de regionale kompetansesentrene for rusmiddelspørsmål prioritert arbeidet med å bistå kommunene i å lage helhetlige rusmiddelpolitiske handlingsplaner. Det er sju kompetansesentre innenfor rusfeltet. Re kommune kommer inn under ansvarsområdet til Borgestadklinikken.

Borgestadklinikken er ikke et tilskuddsorgan. De formidler imidlertid tilskuddene under kapittel 718 post 63 i statsbudsjettet. Klinikken bidrar med midler til de kommuner som har prosjekt i samarbeid med dem. Tilskuddet er ment som stimulering og gis til dekning av vikarkostnader og frikjøp av tid. Når kommunen tidligere har mottatt midler til ruspolitisk handlingsplan, vil kommunen ikke motta flere tilskudd til dette. Kommunen kan imidlertid søke tilskudd til andre prosjekter innenfor rusområdet.

Re kommune har ikke inntektsført tilskudd på dette området for kontrollperioden. Opprinnelig var det en viss grad av usikkerhet om kommunens mulighet til å søke og hvem som hadde ansvaret for dette. Det er senere avklart at kommunen ikke har søkt på tilskuddet, men revisor antar at søknad burde vært sendt.

Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet

Dette tilskuddet omfatter *kompetansehevede tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt*. Tilskuddet forvaltes i samhandling med regionale kompetansesentra for lindrende behandling i spesialhelsetjenesten. Tilskuddet omfatter også tilskudd til undervisnings- sykehjem og tilskudd til undervisningshjemmetjenesten. Målsetting om et undervisningssykehjem i hvert fylke er nådd. I Vestfold er det Nygård sykehjem i Sandefjord som er undervisningssykehjem. Undervisningssykehjemmet er i løpende dialog med de andre kommunene i Vestfold, blant annet gjennom 12 kommunesamarbeidet. Dette for å sikre kompetanseutvikling, forskning og kvalitetsutvikling til beste for pleie- og omsorgstjenesten i Vestfold.

Vi kan ikke se at Re kommune har mottatt tilskudd til *særskilte utviklingstiltak* for kontrollperioden. Det var opprinnelig en viss grad av usikkerhet om hvorvidt Re kommune kunne ha søkt og hvem som hadde ansvaret. Det er avklart med virksomheten at det ikke er sendt søknad, da Re kommune ikke har slike tilbud.

Primærhelsetjeneste

Målet med tilskuddet til *helsestasjons- og skolehelsetjenesten* er at kommuner med store sosiale helseforskjeller skal få et bedre skolehelsetjenestetilbud.

Re kommune har ikke mottatt tilskudd under dette området for kontrollperioden. Ifølge opplysninger fra Re kommune, har det ikke vært aktuelt å søke på tilskudd her.

Statlig forvaltning av barnevernet

Re kommune har ikke mottatt tilskudd under denne posten for kontrollperioden. Ifølge opplysninger fra virksomheten har det ikke vært søkt om refusjon av utgifter til barnevern, det vil si tiltak som kjøpes av andre tilbydere enn Bufetat og som overstiger kommunens egenandel på kr 26.068,- per måned per barn. Bufetat skal gjennom muntlige samtaler ha gitt uttrykk for at de ikke ønsker å dekke kostnader til ulike tiltak. Re kommune har nå tre kostnadskrevende barnevernstiltak, som overstiger kommunens egenandel. Kommunen har ikke søkt Bufetat skriftlig om refusjon av utgifter i forbindelse med disse tiltakene i 2009 eller 2010. Revisor er imidlertid av den oppfatning av refusjonskrav må sendes skriftlig til Bufetat for avgjørelse.

Særskilt transporttiltak

Området gjelder *særskilt tilskudd til kollektivtrafikk*, hvor Re kommune har hatt tilskuddsberettigede ordninger tidligere år. Ifølge opplysninger fra virksomheten er ordningen avvirket på grunn av liten bruk og Re kommune har ikke hatt søknadsberettigede prosjekter i kontrollperioden.

Vilt- og fisketiltak

Re kommune har mottatt et mindre beløp fra Vestfold fylkeskommune i 2010 for 2009, som gjelder refusjon av utgifter til jegerprøve og overvåkingsprogram for elg for 2009. Ifølge opplysninger fra fylkeskommunen henfører tilskuddet til annen post i statsbudsjettet, enn hva vedlegg 3 inneholder og tilskudd er av den grunn ikke oppført i oversikt – vedlegg 1.

Direktoratet for forvaltning og IKT

Det er ikke inntektsført tilskudd til *digital fornying* i Re kommune for kontrollperioden. Re kommune har imidlertid mottatt tilskudd under denne posten sammen med 6 andre kommuner i prosjektet Best i Vestfold, tilskuddet blir utbetalt i rater for 2009, 2010 og 2011 og er/blir bokført i 12 K-regnskapet.

Helsetjeneste i kommunene

Re kommune har mottatt tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter for 1. halvår 2009 med kr 157 500,-. For 2. halvår 2009 og 1. og 2. halvår 2010 var det ikke sendt søknad om tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter heller ikke mottatt tilskudd. Ifølge virksomheten har Re kommune 2 stillingshjemler fordelt på 4 stillinger. Manglende innsendelse av refusjonskrav ble oppdaget i forbindelse med vår kontroll, det er 6 måneders foreldelse på kravet.

Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Dette er tilskudd til *Ny sjanse*, som er en forsøksordning som har til hensikt å kvalifisere innvandrere uten fast tilknytning til arbeidsmarkedet, til utdanning eller arbeid. Tilskuddet gjelder nye prosjekter i 2010 hvor kommuner med stor innvandrerbefolkning, samt de som har etablert en samlokalisering av trygde-, arbeids- og sosialkonto (NAV) kan søke om midler. Re kommune har ikke søkt dette tilskuddet.

Tiltak i barne- og ungdomsvernet (under flyktninger)

Under posten *Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger* har Re kommune mottatt tilskudd etter søknad.

Revisors vurdering:

Vedlegg 1 viser at Re kommune har mottatt inntekter på de fleste av tilskuddene som er aktuelle for kommunen, men det er tilskudd hvor kommunen ikke har blitt overført midler for kontrollperioden 2009 og 2010.

Beskrivelse av de tilskudd hvor kommunen ikke har bokført inntekt, viser at kommunen har søkt eller vil søke om tilskudd for flere av tilskuddsordningene, når dette er aktuelt. Dette gjelder investeringstilskudd til sykehjemsplasser, statlig forvaltning av barnevernet, og helsetjeneste i kommunene.

Tilskudd, som kommunen etter revisors vurdering kunne vært søknadsberettiget til, er følgende:

- Rusmiddelforebygging
- Statlig forvaltning av barnevernet
- Helsetjeneste i kommunene - fastlønnsordning fysioterapeuter
- Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

5.2.3 Sammenligning med Horten

Prosjektet er gjennomført parallelt i Horten kommune. Tallene fra Horten kommune er medtatt i vedlegg 2 bak i rapporten.

Sammenligningen med Horten kommune gir kun få avvik vedrørende tilskudd. Horten kommune har mottatt tilskudd til fengselshelsetjenesten, statlig forvaltning av barnevernet, og refusjon av kommunene utgifter til barnevernstiltak knyttet til enslige mindreårige flyktninger. Det første tilskuddet er markert som ikke aktuelt for Re kommune.

5.2.4 Revisors totalkonklusjon problemstilling 1:

Har Re kommune tilfredsstillende rutiner som fanger opp relevante tilbud om øremerkede statlige tilskudd?

Re kommune har søkt og mottatt mange av tilskuddene som ligger til grunn for vår kontroll. Revisors gjennomgang har imidlertid avdekket at det er enkelte tilskudd som kommunen ikke har søkt om. Dette gjelder spesielt tilskudd til fastlønnsordning for fysioterapeuter for 2. halvår 2009 og 1. halvår 2010. Her er det i tillegg kort foreldelsesfrist på kravet.

Selv om kommunen ikke har skriftlige rutiner, viser gjennomgangen at de har fanget opp de fleste tilskuddsordningene som er aktuelle.

Det er ikke nedtegnet skriftlig rutine vedrørende søknad om øremerkede tilskudd. De fleste virksomhetene opplyste at det ble sendt kopi av tilsagnsbrev til regnskapssjefen og at det er budsjetansvarlig (virksomhetsleder) som er ansvarlig for å søke å følge opp tilskuddene. Revisor vurderer at det bør utarbeides en skriftlig rutine for søknad om øremerkede tilskudd på et overordnet nivå, hvor ansvarsfordelingen mellom virksomhetene og regnskapsavdelingen er tydeliggjort. Rutinene bør beskrive de ulike faser fra søknad, tilsagnsbrev, kontering av tilsagnsbrev, føring av prosjekt, rapportering og eventuell fondsavsetning og bruk av fond.

Svarprosenten fra virksomhetslederne var tilfredsstillende.

Tilskudd, som kommunen etter revisors vurdering kan vært søknadsberettiget til, er følgende:

- Rusmiddelforebygging
- Statlig forvaltning av barnevernet
- Helsetjeneste i kommunene - fastlønnsordning fysioterapeuter
- Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Revisor har ingen mulighet til å tallfeste noe beløp og eventuelle inntekter Re kommune kan ha gått glipp av ved ikke å søke på ovennevnte tilskudd, bortsett fra fastlønnsstilskuddet til fysioterapeuter for annen halvdel av 2009 og første halvdel av 2010. Det er sannsynlig at refusjonskravet for hele 2010 hadde blitt utelatt og da er den manglende inntekten på til sammen kr 481 500,- for tre halvår.

Revisors gjennomgang viser at Re kommunes rutiner hovedsakelig fanger opp relevante tilbud om øremerkede statlige tilskudd. Revisor vurderer at tilskuddsområdet er meget uoversiktlig og at det er tidkrevende å lete etter informasjon. For enkelte av tilskuddsordningene er heller ikke retningslinjene lagt ut på regjeringens nettsider.

5.3 Problemstilling 2:

Har Re kommune tilfredsstillende rutiner som sikrer riktig behandling av refusjonskrav knyttet til øremerkede statlige tilskudd?

For å besvare denne problemstillingen, bygger vi på opplysninger som er innhentet fra Fylkesmannen i Vestfold, intervju med kommunalsjefer og økonomisjef, samt spørreskjemaer til virksomhetsledere. I tillegg har vi gjennomført flere kontroller mot regnskapet.

Føring på riktig år, art og funksjon er kontrollert og revisor har også gjennomgått fondskontiene for å se at avsatte midler brukes til formålet.

Hva er et refusjonskrav?

Gjennomgående i rapporten har vi snakket om øremerkede tilskudd som en enhetlig gruppe med referanse til vedlegg 3. Det er derimot flere måter å motta øremerkede tilskudd på. Enkelte tilskudd utbetales delvis på forskudd på bakgrunn av søknad og tilsagnsbrev. Slike tilskudd krever rapportering og som regel en revisjonsuttalelse i etterkant av regnskapsåret, eller når prosjektet er gjennomført. Andre tilskudd igjen utbetales først når kommunen har utarbeidet et refusjonskrav basert på virkelige tall/utgifter knyttet opp til en tjeneste/formål – eller på bakgrunn av rapportering om antall, såkalt stk-pris finansiering. Kommunen betaler da løpende driftsutgifter og mottar inntekten/tilskuddet i etterkant basert på innsendt refusjonskrav. De fleste av disse krever også en bekreftelse av revisor i form av en revisjonsuttalelse.

Øremerkede tilskudd hvor utbetaling skjer på bakgrunn av et tilsagnsbrev, altså på forskudd, må eventuelt avsettes som ubrukte øremerkede midler i balansen dersom inntektene ikke er fullt utnyttet i løpet av regnskapsåret. I disse tilfellene vil det være opp til yter av tilskuddet,

på bakgrunn av kommunens rapportering, om midlene fortsatt kan disponeres av kommunen til videre finansiering av prosjektet.

Hva er riktig behandling av et refusjonskrav?

Hva som er riktig behandling av et refusjonskrav vil være individuelt i forhold til de enkelte tilskudd. For de fleste tilskudd/refusjonskrav gis det en detaljert beskrivelse av krav til rapportering. I tillegg vil interne rutiner, skrevne eller uskrevne, også være avgjørende for behandling av et refusjonskrav.

I motsatt fall kan det være enklere å se på hva som må anses å være feil behandling av et refusjonskrav. Vi har satt opp noen risikomomenter over hva som kan gå galt med selve refusjonskravet:

- Oversiktelse av tidsfrist for innsendelse av et refusjonskrav
- Glemme å sende et krav
- Bruk av feil satser etc. i kravet
- Oppgi feil variable som for eksempel
  - uriktige tall (utgifter/inntekter)
  - uriktige antall (stillinger, brukere, timer etc.)
  - uriktige satser (tilskuddsgiver vil kunne avdekke dette)

For å følge transaksjonen helt ut, er det også aktuelt å se på hvordan tilskuddet/refusjonen behandles regnskapsmessig. Hva kan gå galt:

- Feil periodisering – dvs. inntekter kommer på feil år iht. utgiften
- Manglende inntekt – kommunen har glemt å utarbeide/sendt refusjonskrav
- Bruk av feil kontostreng – KOSTRA art og funksjon (tjeneste i Re kommune)
- Bruk av feil kontostreng – feil ansvar
- Bruk/avsetning til fond (øremerkede midler)
- Mangelfull/feil rapportering

5.3.1 Revisors gjennomgang

5.3.1.1 Kartlegging av rutiner i administrasjonen/virksomhetene

Revisor har gjennom intervju og spørsmål med skriftlig tilbakemelding til revisor kartlagt hvilke rutiner som er etablert for å

- 1) sikre at søknader om øremerkede tilskudd blir sendt innenfor de tidsfrister som er satt
- 2) sikre at tilskudd blir brukt i henhold til tilsagn
- 3) sikre at rutiner er etablert for å rapportere i tråd med tilsagn
- 4) sikre riktig behandling av ubrukte midler – avsetning og bruk av fond

Oppsummering svar - spørsmål 1)

Det forligger ingen skriftlige rutiner, men ansvar ligger hos ledere på alle nivåer. For barnehager virker ansvar å være noe mer innarbeidet mot barnehagekonsulent for refusjonskrav hvor kommunen har frister. Ved opprettelse av nye plasser sendes søknad gjennom barnehagekonsulent. For skolene gis det signaler om at det meste går igjennom kommunalsjef for skole – barnehage og kultur, og stab.

Oppsummering svar - spørsmål 2)

Det foreligger ingen skriftlige rutiner og svarene som kom inn viser at det er stor spredning, alt fra *tillit til at midlene blir brukt korrekt*, til *at det fattes enkeltvedtak om tjenester*, til *oppfølging fra leder hvorvidt utgifter ligger innenfor tilskuddsyters retningslinjer*.

Oppsummering svar – spørsmål 3)

Det foreligger ingen skriftlige rutiner for rapportering, men den som søker tilskuddet er ansvarlig for rapportering. Tilskuddsyter krever ofte spesifikk rapportering og kan således følge med på hvordan midlene blir brukt.

Oppsummering svar – spørsmål 4)

Svarene indikerer at det er variasjon rundt kjennskap til rutiner, alt avhengig av hvor aktuelt dette er for den enkelte virksomhet. Det foreligger ikke skriftlige rutiner, men regnskapsavdelingen sender årlig ut mail i forbindelse med avslutning av årsregnskapet.

Revisors vurdering:

Revisor kan ikke se at det foreligger skriftlige overordnede rutiner for behandling av øremerkede tilskudd, men ansvar for oppfølging ser ut til å være kjent og ligger på budsjettansvarlig virksomhetsleder. Regnskapsavdelingen sender årlig ut informasjon i forbindelse med regnskapsavdelingen, hvor oppfølging av tilskudd, avsetning- og bruk av fond blir behandlet.

5.3.1.2 Kartlegging av rutiner knyttet til den regnskapsmessige behandlingen av øremerkede tilskudd/refusjonskrav

I tillegg til kartlegging av rutiner ved regnskapsavdelingen har revisor gjennomført bilagskontroll, herunder sett på *dokumentasjon av inntekter*, kontrollert inntektsføring/kontering opp mot KOSTRA bestemmelser og sett på *avsetning og bruk av øremerkede midler* gjennom kontroll av fondskontiene i balansen:

- Inntektsføringen
- Avsetning og bruk av fond

Rutiner - Inntektsføringen:

Regnskapsavdelingen bruker forholdsmessig mye tid på å lete etter riktig mottaker og riktig kontering på inntekter som kommer inn på bank. Rutinen vedrørende riktig behandling av refusjonskrav, er regulert i Økonomireglementet til Re kommune. Revisor har fått opplyst at alle mottatte tilsagnsbrev blir skannet i saksbehandlingssystemet WebSak, og videresendt til aktuell saksbehandler og regnskapssjef. Kopiene har imidlertid ikke blitt skrevet ut og etter en viss tid slettes innholdet i postboksen automatisk. Følgelig har derfor ikke rutinen fungert optimalt.

Når inntekter ikke kan identifiseres sendes til slutt melding til virksomhetene.

Regnskapsavdelingen må stadig repetere at de må få beskjed fra virksomhetene om hva som forventes å komme inn av inntekter samt riktig kontering. Dette gjelder ikke bare tilsagnsbrev, men også refusjonskrav hvor kommunen er avsender.

I forbindelse med årsavslutningen bes virksomhetene om å gjennomgå sine respektive konti for å kontrollere om det er inntekter som mangler. Dette er særlig aktuelt der hvor kommunen sender refusjonskrav for utførte tjenester til andre kommuner, eller rapporterer på tilskudd per

31.12. Dersom inntekter mangler, må det lages et periodiseringsbilag for å få inntektene med på riktig år.

Rutiner - Bruk og avsetning av øremerkede tilskudd:

Regnskapsavdelingen sender en mail til virksomhetene i november/desember med en del frister knyttet til avslutning av årsregnskapet. I mailen oppgis det en dato i januar for når regnskapsavdelingen må ha tilbakemeldinger på ubenyttede tilskudd. Det gis også en beskrivelse av hva som regnes som øremerkede tilskudd. Når regnskap får tilbakemelding fra virksomhetene, lages det en oversikt over ubenyttede tilskudd og hvor det i tillegg krysses av på de tilskuddene som virksomhetene har bekreftet er øremerket og som må avsettes til bundne fond. Oversikten gjennomgås av ledergruppa.

Revisors vurdering:

Revisor vurderer at det bør tilrettelegges for bedre rapportering om øremerkede tilskudd m.v. til regnskapsavdelingen. Samtidig bør regnskapsavdelingen sørge for at alle tilsagnsbrev som mottas gjennom kopi i WebSak blir skrevet ut og arkivert i en mappe.

5.3.2 Revisors kontroll mot regnskapet

Inntektsføringen - periodisering:

Regnskapsføringen av øremerkede tilskudd reguleres av bestemmelsene i kommunelovens § 48. Utgangspunktet for inntektsføring av tilskuddene er bestemmelsen i KL § 48 2. ledd 2. setning, det vil si når tilskuddet er kjent. Det vises også til notat fra God Kommunal Regnskapsskikk (GKRS) til samme.

Tilskudd skal føres etter anordningsprinsippet, det vil si når tilskuddet er kjent. I praksis vil det først være når kommunen mottar såkalt tilsagnsbrev fra giver. De fleste tilskudd blir imidlertid inntektsført når beløpet mottas i kommunens bankkonto. Kommunen er forpliktet til å bruke tilskuddet til det bestemte prosjektet. Dersom alle midlene ikke er benyttet til formålet i regnskapsåret, må det resterende beløpet avsettes til bundne fond.

Dersom et tilskudd utbetales før eller etter *transaksjonstidspunktet*, det vil si før eller etter kommunen har kommet i gang med sin motytelse (les: tjenesten/tilbudet), skal inntekten enten føres mot kortsiktig fordring eller kortsiktig gjeld.

De ulike tilskuddene utbetales til kommunen med forskjellig hyppighet. I vedlegg 1 er det derfor flere tilskudd som ikke er kommet med per 31.08.10. Følgende tilskudd blir utbetalt sent på året og er av den grunn ikke med i kolonnen for 2010:

- Tilskudd for ressurskrevende tjenester inntektsføres i forbindelse med avslutningen av årsregnskapet, og kommunen mottar beløpet påfølgende år.
- Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, kirkebygg og omsorgsboliger/sykehjemsplasser utbetales sent i desember.
- Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere utbetales i august/september.
- Tilskudd til kvalifiseringsprogrammet ble utbetalt sent i desember 2009.

Revisor har, som tidligere nevnt under punkt 5.2.2.1, avdekket at Re kommune ikke har søkt refusjon for fastlønnstilskudd for fysioterapeuter for 2. termin 2009 og 1. termin 2010. Det

betyr at inntekten for 2. halvår 2009 på kr 157.500,- mangler i regnskapet for 2009. Hvorvidt kommunen vil få dette beløpet utbetalt i etterkant er usikkert, da foreldelsesfristen er oppgitt til seks måneder.

Dokumentasjon for inntekter mangler også for enkelte refusjonkrav.

Revisors vurdering:

Revisor vurderer at Re kommune i hovedsak regnskapsfører øremerkede tilskudd i tråd med uttalelsen fra GKRS. Kommunen må dog sørge for at refusjonskrav blir fremsatt i tide. Dette innebærer at frister må gjøres kjent og det bør være avklart hvem som har ansvar for utarbeidelse av de ulike krav. Det er virksomhetsleder/budsjettansvarlig som må påse at rutiner utarbeides og frister blir fulgt opp internt.

Usikkerhet knyttet til identifisering av inntekter, som skyldes refusjonskrav, bør ikke forekomme. Refusjonskrav må behandles i henhold til Økonomireglementets pkt. 5; *Regnskapsavdelingen skal ha tilsendt kopi av alle manuelle refusjonskrav samt alle tilsagnsbrev om refusjoner i virksomhetene. Av disse skal kontering fremgå – slik at bokføring kan skje umiddelbart etter at innbetaling har skjedd.*

Virksomhetene bør utarbeide en oversikt som viser hvilke tilskudd/refusjoner som er aktuelle for virksomheten, med oversikt over hvem som har ansvar for å utarbeide krav. Tidsfrister og ansvar må gjøres kjent i virksomheten. Dette er særlig viktig ved eventuelt fravær av nøkkelpersoner.

Refusjonskrav som utarbeides i kommunen kan med fordel oversendes med faktura. Ved fakturering slipper man problemet med å identifisere inntekten når den mottas i bank, og man oppnår større sikkerhet for at inntekten kommer med i riktig periode.

Inntektsføringen - KOSTRA

KOSTRA-veilederen som er hjemlet i Forskrift om rapportering, inneholder bestemmelser om hvilken art og funksjon (tjeneste i Re) de ulike tilskuddene skal føres i kommuneregnskapet.

Øremerkede tilskudd skal inntektsføres i kommuneregnskapet på art 700 Refusjoner eller art 810 Andre statlige overføringer. Det er fritt opp til kommunen å splitte artene opp i undernummer. Som hovedregel førs tilskudd som krever gjenytelse på art 700, mens tilskudd som skal videreformidles eller ikke krever spesifikk gjenytelse føres på art 810.

Kontroll av regnskapet og bruk av KOSTRA-arter har avdekket en del feilføringer i kommunens regnskap:

1. Statlige (ordinære) tilskudd til ikke kommunale barnehager skal føres på art **18100** – andre statlige overføringer. Disse er ført på **17000** refusjon.
2. Refusjon fra NAV-stat og kvalifiseringsprogrammet skal føres på art **17000** – refusjon fra staten. Disse er ført på art **18100** – Andre statlige overføringer.
3. Toppfinansieringsordningen – ressurskrevende brukere skal føres på art **17000** – refusjon fra staten. Inntekten er ført på **18101** - i 2009.

4. Tilskudd til ekstra språkopplæring fremmedspråklige elever – inntekter som kommer Fylkesmannen – skal føres på art **17000** – Refusjoner fra andre. Her er det en blanding av føringer mot 17000 og 18100, både i 2009 og 2010.
5. Livsmestringsprosjektet og boveiledningsprosjektet er eksempler på øremerkede tilskudd som ikke er nevnt spesielt med egne kulepunkt i KOSTRA-veilederen. Revisors tolkning er imidlertid at alle prosjekttilskudd som kan knyttes opp mot prosjekter som fordrer at kommunen leverer en bestemt tjeneste i gjenytelse skal bokføres på art **17000**.

Tilskuddene skal føres på art **17000** – Refusjon fra staten. Inntektene er ført på **18100** og **18101** i 2009 og 2010.

Revisors gjennomgang avdekket også at flere av tilskuddene manglet tilsagnsbrev som dokumentasjon for inntekten i regnskapet.

Revisors vurdering:

Tilskuddene i punkt 1 til 4 er positivt oppramset i KOSTRA-veilederen med henvisning til riktig art. Tilskuddene i punkt 5 er typisk øremerkede tilskudd og er ikke spesielt nevnt i veilederen, men faller inn under tilskudd som krever spesifikk gjenytelse fra kommunen og skal bokføres under art **17000** og respektive funksjon/tjeneste.

Etter vårt skjønn ser det ut til at Re kommune har lagt en motsatt tolkning til grunn når det gjelder øremerkede tilskudd og bruken av KOSTRA-artene.

Revisor vurderer at bankbilag med melding er en for svak dokumentasjon av inntektene. Tilbakemeldinger fra regnskapsavdelingen om usikkerhet knyttet til identifisering av inntekter, samt det faktum at det tar tid før inntektene er plassert i regnskapet kan i perioder svekke påliteligheten til regnskapet og rapporteringer for det enkelte ansvar.

5.3.3 Fond

Bundne driftsfond er ført i regnskapet på konto 25100110 til konto 25198100. Saldo på de bundne fondene per 31.12.09 er kr 14,2 mill kroner. Disse fondene omfatter imidlertid også gaver og selvkostfond slik at det ikke er kun ubrukte øremerkede tilskudd som ligger i dette beløpet.

Rutinen er at regnskapsavdelingen sender beskjed til virksomhetene om tilbakemelding på bruk og avsetning av fond i forbindelse med hvert årsoppgjør. Kommunen har opprettet egne tjenestenummer ved mottak av øremerkede midler til prosjekt i driftsregnskapet. Prosjektnummer vil etter hvert tas i bruk i større grad, som for investeringsregnskapet.

En gjennomgang av regnskapet viser at enkelte fond har stått urørte i flere år. Dette gjelder spesielt opplærings- og kompetansehevingsmidler. Konto 25140120 Prosjekt barnevern 17-23 har stått urørt siden 2006 med en saldo på kr 646 000,-. Oversikten nedenfor viser bundne fond som totalt har stått urørt siden 2006 med kr 1 736 000,-.

Kto	Tekst	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap
		2010	2009	2008	2007	2006
25100200	STATST. ORGANISERING AV SKOLEDAG (2170)	-102	-102	-102	-102	-102
25100210	PROSJEKTM. RØRÅSTOPPEN (2160)	-12	-12	-12	-12	-12
25100220	SKJØNNSM BARNEHAGER (2210)	-18	-18	-18	-18	-18
25100230	OPPLÆRINGSMIDLER RØRÅSTOPPEN (2160)	-26	-26	-26	-26	-26
25100240	STATLIGE UTV.MIDL. RAMNES SKOLE (2120)	-21	-21	-21	-21	-21
25100260	FRIVILLIGHETSSENTRALEN (2322)	-20	-20	-20	-20	-20
25100270	KOMPETANSEHEVN FON SKOLE (2130)	-15	-15	-15	-15	-10
25100271	KOMPETANSEHEVN KIRKEVOLL SKOLE (2140)	-48	-48	-48	-48	-48
25100272	KOMPETANSEHEVN RAMNES SKOLE (2120)	-48	-48	-48	-48	-48
25100278	LÆREBØKER KIRKEVOLL SKOLE	-50	-50	-50	-50	-50
25100281	KIRKEVOLL SKOLE MASKINDANS - MATTER	-28	-28	-28	-28	0
25100310	KOMPETANSEHEVING BBT (3400)	-115	-115	-115	-115	-115
25100510	PROSJEKT KORPS I SKOLEN	-25	-25	-25	-25	-13
25100520	PROSJEKT ORGELSKOLE FOR BARN	-10	-10	-10	-10	-10
25120200	ST.TILSKUDD FUNKSJONSH BARNEHAGER	-325	-325	-325	-325	-325
25120210	UNDERV. FLERSPRÅKLIG - RØTÅSTOPPEN SKOLE	-60	-60	-60	-60	-60
25120260	MIDLER TIL MINORITETSSPRÅKLIGE (2110)	-21	-21	-21	-21	-21
25130150	TUSENÅRSSTED	-14	-14	-14	-14	-14
25140120	PROSJEKT BARNEVERN 17-23	-646	-646	-646	-646	-646
25140200	OMSORGSTJENESTETILBUD	-82	-82	-82	-82	-138
25180200	UBENYTTET TILSKUDD MILJØTILTAK	-50	-50	-50	-50	-50
Sum		-1736	-1736	-1736	-1736	-1747

Ett av prosjektene i driftsregnskapet, tjeneste 2441 – Auroraprojektet, viser netto inntekter i 2009 på kr 188 582,67. Ubrukte midler er dermed ikke blitt avsatt til fond slik rutinen tilsier.

Revisors vurdering:

Oversikten over viser at praktisering av rutinen rundt bruk av fondsmidler ikke har fungert etter intensjonen. Her bør det gjennomføres en opprydding.

5.3.4 Revisors totalkonklusjon problemstilling 2:

Har Re kommune tilfredsstillende rutiner som sikrer riktig behandling av refusjonskrav knyttet til øremerkede statlige tilskudd?

Øremerkede tilskudd er ikke en ensartet gruppe, og varierer i form av rapporteringskrav og hyppighet på rapportering. Enkelte tilskudd krever at kommunen fremmer et refusjonskrav før pengene utbetales, mens andre tilskudd igjen utbetales på forskudd.

Rutinen vedrørende riktig behandling av refusjonskrav, er regulert i Økonomireglementet til Re kommune. De fleste som jobber med tilskudd/refusjonskrav er kjent med at regnskapsavdelingen skal ha kopi av refusjonskrav og tilsagnsbrev. Når regnskapsavdelingen ikke mottar sin kopi, blir bilagene ført kun etter bankbilaget som ofte er svært sparsommelige med opplysninger. Dårlig bilagsdokumentasjon gjør det vanskelig å stadfeste om bilaget føres riktig i regnskapet og om anordningsprinsippet følges. Også fondsavsetninger kunne vært bedre dokumentert. Tilsagnsbrev bør vedlegges som dokumentasjon på avsatte midler.

Revisjonen er av den oppfatning at dersom rutiner etterleves, er det mindre risiko for at enkelttransaksjoner skal gå tapt i regnskapet. Dette på grunn av periodiseringsfeil knyttet opp mot når en inntekt anses som opptjent, eller i motsatt fall at kravet rett og slett bortfaller på grunn av oversittelse av frister. En annen grunn kan være at man har glemte å søke om

refusjon, eller at det er konteringsfeil mot ansvar/budsjett. Administrative rutiner, skrevne så vel som uskrevne, som i tillegg er basert på risikovurderinger knyttet opp mot aktiviteten/transaksjonen, er nødvendig for å sikre et fullstendig regnskap. Manglende etterlevelse av rutiner kan medføre risiko for feil i regnskapet og tap av inntekter.

6. REVISORS ANBEFALINGER

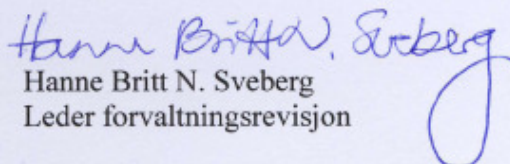
Revisjonen vil gi følgende anbefalinger, men understreker at forslag til anbefalinger ikke er uttømmende:

- Etablere en generell overordnet rutine for øremerkede tilskudd, jfr pkt 5.2.1.
- Bedre etterlevelse av rutinen om å sende kopi av tilsagnsbrev og refusjonskrav til regnskapsavdelingen, med påført kontostreng.
- Tilsagnsbrev som mottas i WebSak må skrives ut fortløpende og samles i en egen mappe på regnskap.
- Virksomheter som sender refusjonskrav for faste tilskudd bør nedtegne rutinen skriftlig.
- Refusjonskrav som utarbeides i kommunen kan med fordel oversendes med faktura. Ved fakturering slipper man problemet med å identifisere inntekten når den mottas i bank, og man oppnår større sikkerhet for at inntekten kommer med i riktig periode.
- Skriftlige søknader/krav må fremsettes for Bufetat (statlig barnevernsmyndighet) for formell saksbehandling og avgjørelse om tilsagn/avslag.
- Inntektsføringen av øremerkede tilskudd må gjennomgås og følges opp med nødvendige korreksjoner av arter i regnskapet for 2010.
- Arten 18101 Øremerkede tilskudd foreslås slettet. I stedet bør kommunen vurdere å utvide bruken av art 17000 – til 17001 for inntektsføring av *øremerkede tilskudd*
- Det bør finnes en oversikt i hver virksomhet/sector som viser hvilke tilskudd/refusjoner som er aktuelle for virksomheten med oversikt over hvem som har ansvar for å utarbeide krav.

Borre, 6. oktober 2010

Arild Lohne
Revisjonssjef
Sign.

Hans Thorvald Gran
Revisor

Hanne Britt N. Sveberg
Leder forvaltningsrevisjon

7. RÅDMANNENS UTTALELSE

Rapporten har vært forelagt rådmannen til høring. Rådmannens uttalelse av 06.10.2010 er innarbeidet i teksten nedenfor;

Til

Vestfold Kommunerevisjon

06.10.2010

Uttalelse til Forvaltningsrevisjonsrapport "Øremerkede tilskudd Re kommune"

Rådmannen i Re mener de innspill som fremmes i rapporten er hensiktsmessige og vil kunne øke og sikre inntektene til kommunen.

Samtidig vil forslagene sikre at midlene brukes som forutsatt.

Rådmannen vil rette seg etter revisors anbefalinger og vil innenfor tilgjengelige ressurser øke fokus på kommunens fremtidige inntektsmuligheter gjennom tilskudd og refusjoner.

Med vennlig hilsen

Etter fullmakt

Ivar Jostedt

Økonomisjef

Re kommune